

Окремі питання забезпечення законності в Україні, як європейської держави

Салата О.В., слухач 5-В курсу факультету підготовки спеціалістів-правознавців ННІЗН НАВС

Сьогодні законність є основою нормальної життєдіяльності цивілізованого суспільства, всіх ланок його політичної системи. Охоплюючи своїми діями важливі сфери людського життя (приватну і публічну), законність вносить в нього відповідну гармонію, забезпечує справедливу диференціацію інтересів людей [1, с. 4].

Проблемі забезпечення законності в правозастосовчій практиці міліції в українській державі в юридичній науці приділено значну увагу, хоча рівень забезпечення законності сьогодні в Україні дещо знизився. Цьому процесу сприяє як загалом низький рівень законності в країні, так і штучне віднесення проблем законності до менш конкретних в умовах економічної кризи. Проблема співвідношення доцільності та законності знову повертається, стає негативним фактором формування нових викликів для української духовності, ігнорування яких загрожує її існуванню. Тому важливим напрямом державно-правової політики є забезпечення належного рівня законності у країні.

Актуальність проблеми законності очевидна як у теоретичному, так і в практичному плані. Проблема забезпечення законності у сфері правозастосовчої практики міліції має комплексний характер, тому необхідно вивчати різні об'єктивні фактори, під впливом яких формується реальна обстановка, в умовах

якої здійснюється застосування права. Необхідним є проведення комплексу взаємозалежних заходів, спрямованих, насамперед, на:

- 1) подальше вдосконалення чинного законодавства;
- 2) забезпечення раціональної організації діяльності правозастосовчих органів;
- 3) підвищення ефективності контрольно-наглядової діяльності.

Проблема забезпечення законності передбачає необхідність, по-перше, врахування широкого кола детермінантів, які впливають на ефективність у правозастосовній практиці, і по-друге, вміле використання існуючих науково-обґрунтованих засобів, способів, а також розробку нових, які спрямовані на попередження, своєчасне виявлення та припинення порушень законності, виявлення винних і притягнення їх до відповідальності.

Отже, для забезпечення законності необхідна належна правозастосовно-законодавча база, що у свою чергу, потребує швидкого подальшого оновлення всієї системи законодавства. Реформування правової системи України, зокрема її законодавства, вимагає подальших теоретичних досліджень, ключових категорій у юридичній науці. Зокрема, це стосується детального аналізу проблеми забезпечення законності у правозастосовній практиці ОВС. Даній проблемі у юридичній науці приділено досить значну увагу, оскільки завдання демократизації Української держави, подальший розвиток ринкових відносин, формування правової держави передбачають інтенсивну роботу, пов'язану з вдосконаленням законодавства та практикою його застосування, де основним принципом цієї діяльності є законність.

Побудова дієвої загальнодержавної системи забезпечення законності вимагає від правоохоронних органів України чіткого визначення державної політики у цій сфері та випереджального реагування на всі динамічні зміни, що відбуваються у світі у (цьому напрямку) сфері забезпечення законності у сфері правозастосовної практики ОВС.

Останнім часом розпочалися процеси щодо унормування даної проблеми та пошуку шляхів її вирішення, зокрема через створення відповідних нормативних документів. У такій якісній законотворчій роботі сприяє участь фахівців з України в проведенні міжнародних конференцій. У свою чергу, дослідження чинного законодавства та правозастосовної практики ОВС дозволяє дійти висновку про існування в Україні низки суттєвих проблем із точки зору правового забезпечення законності у правозастосовній практиці ОВС.

Входження правової системи України у європейський правовий простір та її трансформації відповідно до європейських правових вимог, а також співвідношення міжнародного та національного права у відповідних сферах права України потребують створення певної системи забезпечення законності.

Отже, розглядаючи правовий режим певної європейської держави для забезпечення законності, можна виділити дві сторони втілення вимог законності. Перша міститься в чинному законодавстві у вигляді юридичного закріплення вимог чіткого, точного та неухильного дотримання правових приписів. Друга відображається в практиці щоденної реалізації права, в соціальній діяльності державних органів з охорони права від порушень.

Говорячи про шляхи та засоби впровадження законності в усі сфери державного життя, слід звернути увагу на механізми, котрі повинні керувати цими процесами. Це соціальний механізм впровадження законності та юридичний механізм.

Тільки реальний поділ влади, існування не залежних від правлячої партії, держави засобів масової інформації, партій, децентралізація державних структур можуть стати справжніми гарантами режиму законності.

Велике значення для існування законності і правопорядку має права культура посадових осіб та громадян, правосвідомість, засновані на визнанні абсолютної цінності основних прав людини. Велике значення має добре здійснюване переконання, а також вміло організоване заохочення.

На стан законності суттєво впливають такі організаційні фактори, як структура апарату, кваліфікація службовців, ефективність функціонування системи підготовки персоналу, чіткий і раціональний поділ повноважень тощо. Не остання роль для створення умов по зміцненню і підтримці режиму законності належить організаційним заходам щодо зменшення рівня таємності, створення відомчих центрів інформації і зв'язків з громадськістю, вдосконалення дозвільної системи, ліквідації апаратних надмірностей тощо.

Слід відмітити, що для підвищення ефективності правового механізму взаємодії Ради Європи, Євросоюзу та України важливим є формування такої системи правових засобів та заходів, які б забезпечували інтеграційні процеси на кожній стадії відповідними способами.

Органи внутрішніх справ є важливим гарантом здійснення вимог законності у державі, саме тому що реальний характер законності має місце тоді, коли вимоги закону не тільки проголошуються, а й впроваджуються в життя. Якісна і ефективна робота цих органів - необхідний засіб і умова, за допомогою яких держава забезпечує повне і послідовне здійснення законності.

Тому заходи, що розробляються з метою зміцнення законності, повинні бути комплексними і включати в себе заходи цільового характеру, спрямовані на загальне вдосконалення діяльності відповідного органу або підрозділу [2, с. 273].

Отже, з'ясовано, що правова система України в даний час перебуває на стадії входження та остаточної адаптації до правової системи Ради Європи (хоча правовий механізм взаємодії цих систем є недостатньо сформований) та на стадії наближення і попередньої адаптації до правової системи Євросоюзу (на якій важливою умовою є гармонізація законодавства України з джерелами права Євросоюзу, як передумова формування правового механізму взаємодії України та Євросоюзу).

Список використаних джерел:

1. Скакун О.Ф. Теория права и государства / О.Ф. Скакун, Н.К. Подберезьский. - Х.: [б. и.], 1997. - 476 с.
2. Гурковський М.П. Законність застосування правових норм у діяльності ОВС / М.П. Гурковський // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. — Львів : 2010. - с. 264-274

Щодо адміністративно-правового забезпечення сучасних методів забезпечення законності та дисципліни у державному управлінні економікою України

Свиридюк Н.П., кандидат юридичних наук, доцент, докторант НАВС

Сучасна правова держава у своєму розвитку передбачає налагоджене, ефективне функціонування та взаємозв'язок усіх сфер суспільного життя, зокрема, сфера економіки, яка є суттєвою основою структури суспільства, тобто рушійною силою суспільних відносин, в основі чого лежить матеріальне виробництво. Органи державної влади виконують у цьому контексті особливу роль, основним завданням яких є дотримання законності та дисципліни з метою захисту прав і законних інтересів громадян, підприємств, установ і організацій.